

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Vaccinatie voor kinderen van 4 jaar

Rijksvaccinatieprogramma

DKTP-prik voor kinderen van 4 jaar

Op 4-jarige leeftijd krijgt je kind opnieuw een vaccinatie tegen de ziekten difterie, kinkhoest, tetanus en polio. Dit is de DKTP-prik. Voor een goede bescherming tegen deze ziekten zijn meerdere vaccinaties nodig. Met deze vaccinatie is je kind zelf beschermd en kan het anderen niet besmetten. Dat is belangrijk voor kinderen die (nog) niet gevaccineerd

zijn. Bijvoorbeeld omdat zij te jong zijn of door een ziekte niet gevaccineerd kunnen worden.

Waarom vaccineren?

In Nederland worden kinderen al 65 jaar gevaccineerd tegen ernstige ziekten. Daarom komen deze ziekten bijna niet meer voor. Vaccineren blijft belangrijk, want als we stoppen met vaccineren komen de ziekten terug.

Uitgebreid getest

Voordat een vaccin mag worden gebruikt, is het uitgebreid getest. Net als bij andere medicijnen. Alleen als duidelijk is dat een vaccin werkt en veilig is, mag het gebruikt worden. Bij vaccins voor kinderen is deze controle zelfs nog strenger. Ook tijdens het gebruik wordt de veiligheid van vaccins in de gaten gehouden. Dat gebeurt niet alleen in Nederland, maar over de hele wereld.

Vaccin en bijsluiter

Wil je weten wat er in de vaccinaties zit die je kind krijgt? Op de website van het

Rijksvaccinatieprogramma vind je alle bijsluiters van de verschillende vaccinaties. Kijk op rijksvaccinatieprogramma.nl/bijsluiters of scan de QR-code.

Om welke ziekten gaat het?

Difterie

Difterie is een ernstige keelontsteking. Het is heel besmettelijk. Vóór de invoering van vaccinatie was difterie een belangrijke doodsoorzaak bij kinderen.

Kinkhoest

Kinkhoest veroorzaakt heftige hoestbuien die maanden kunnen duren. Je kunt uitgeput raken en hersenschade krijgen. Je kunt er zelfs aan overlijden.

Tetanus

Tetanus leidt tot verkramping van de spieren. Zonder behandeling is tetanus dodelijk. Tetanus is niet besmettelijk. Een kind kan tetanus krijgen als het wordt gebeten door een (huis)dier of als er straatvuil in een wond komt.

Polio

Polio wordt ook wel kinderverlamming genoemd. Het kan leiden tot blijvende verlammingen van benen, armen of ademhalingspiemen.

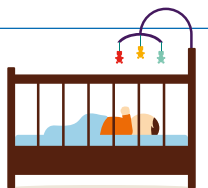
Welke vaccinaties krijgt mijn kind?

 Inenting 1
 Inenting 2

3 maanden

DKTP-Hib-HepB

Pneu

5 maanden

DKTP-Hib-HepB

Pneu

11 maanden

DKTP-Hib-HepB

Pneu

14 maanden

BMR

MenACWY

4 jaar

DKTP

9 jaar

DTP

BMR

10 jaar (2e inenting half jaar later)

HPV

HPV

14 jaar

MenACWY

Extra DKTP-Hib-HepB vaccinatie op de leeftijd van 2 maanden

Een kind krijgt een extra prik bij 2 maanden als de moeder niet is gevaccineerd tegen kinkhoest tijdens de zwangerschap (de 22 wekenprik), en in bijzondere situaties. De jeugdarts bespreekt dit met je.

Betekenis afkortingen

D Difterie
K Kinkhoest
T Tetanus
P Polio
Hib Haemophilus influenzae type b
HepB Hepatitis B
Pneu Pneumokokken
B Bof

M Mazelen
R Rodehond
MenACWY Meningokokken ACWY
HPV Humaan Papillomavirus

Bijwerkingen

Vaccinaties kunnen bijwerkingen geven. Dat komt meestal omdat vaccinaties de afweer van het lichaam aan het werk zetten. Deze bijwerkingen zijn meestal mild en gaan vanzelf over.

Een lichte koorts (temperatuur rond 38 graden) na de vaccinatie komt het meest voor. Ook de plek waar de prik is gegeven, kan wat rood of dikker worden. Als je kind last heeft van de bijwerkingen, kun je het een paracetamol geven.

Heftige bijwerkingen zijn heel zeldzaam. Neem contact op met de huisarts als je je zorgen maakt. Bijvoorbeeld omdat je kind heel erg ziek is of na enkele dagen nog hangerig of koortsig is.

Bijwerking melden

Je kunt een bijwerking van een vaccinatie melden bij de arts of verpleegkundige die de vaccinatie heeft gegeven. Zij geven de bijwerking door aan Bijwerkingencentrum Lareb. Je kunt ook zelf bij Lareb de bijwerking melden via www.lareb.nl

Mijn kind is bang voor prikken

Kinderen van 4 jaar vinden prikken soms eng en vervelend. Dat is heel normaal. De jeugdarts of -verpleegkundige heeft tips om het prikmoment zo prettig mogelijk te laten verlopen.

Tip: zorg dat je kind vooraf iets heeft gegeten.

Mijn kind is ziek. Wat nu?

Heb je een uitnodiging gekregen, maar is je kind ziek? Overleg dan met de jeugdarts of -verpleegkundige. Soms is het verstandig de vaccinatie even uit te stellen. Ook als je kind medicijnen gebruikt, is het goed vooraf te overleggen.

Vragen?

Op rijksvaccinatieprogramma.nl vind je meer informatie over de verschillende ziekten, vaccinaties en bijwerkingen. Je kunt voor vragen over vaccinaties en ziekten altijd terecht bij de arts of

verpleegkundige van je consultatiebureau, het Centrum voor Jeugd en Gezin of de GGD in je regio.

“Met een achterom die polio heeft gehad, weet ik hoe belangrijk vaccineren is”

Nicoles achterom kreeg als kind polio. Zijn hele leven heeft hij daar erg veel last van gehad. Het is voor Nicole en haar man Bart een extra reden om hun kinderen te vaccineren. Gelukkig zijn ernstige infectieziekten bijna helemaal uit het straatbeeld verdwenen. Maar bescherming blijft belangrijk, vindt ze. Anders komen die ziektes uiteindelijk gewoon terug.

Lees het verhaal van Nicole en dochter Eva op rijksvaccinatieprogramma.nl/nicole

Gegevens over de vaccinatie

Als jouw kind de vaccinatie heeft gekregen, legt de jeugdgezondheidszorg (JGZ) de gegevens over de vaccinatie vast in het JGZ-systeem en op het vaccinatiebewijs.

Toestemming

Als je het goed vindt, deelt de JGZ de gegevens met het RIVM. Dit gaat om vaccinatiegegevens samen met persoonsgegevens. De jeugdarts of -verpleegkundige van de JGZ vraagt jou om toestemming voor het delen van de gegevens tussen de JGZ en het RIVM. Deze toestemming is belangrijk. Het RIVM kan verschillende taken alleen (goed) doen als bekend is welke vaccinaties je kind precies heeft gekregen.

Wat doet het RIVM met deze gegevens?

Het RIVM gebruikt de gegevens bijvoorbeeld om je een herinnering te sturen, zodat je kind alle vaccinaties kan krijgen die in het Rijksvaccinatieprogramma zitten.

Ook kan het RIVM je een kopie van het vaccinatiebewijs sturen als je daarom vraagt. Een vaccinatiebewijs kun je nodig hebben voor een reis. Of om te zien tegen welke ziektes je kind al is gevaccineerd.

Daarnaast wil het RIVM weten hoeveel mensen in Nederland zijn gevaccineerd. Dan kunnen we de ontwikkelingen van infectieziekten in Nederland goed in de gaten houden.

Voor meer informatie zie rijksvaccinatieprogramma.nl/jouw-toestemming

Vaccinaties buiten het Rijksvaccinatieprogramma

Er zijn ook vaccins die niet in het Rijksvaccinatieprogramma zitten. Je kunt je kind, of jezelf, ook laten inenten met die vaccins. Je moet ze dan wel zelf betalen. Als je dit wil, kun je dit overleggen met je huisarts of een vaccinatiecentrum. Je kunt deze vaccins niet krijgen op het consultatiebureau. Op [rivm.nl/vaccinaties](https://www.rivm.nl/vaccinaties) lees je meer over de vaccins die in Nederland verkrijgbaar zijn.

Ga je met je kind een (verre) reis maken? Informeer dan bij een bureau voor reizigersvaccinaties (GGD) of er extra vaccinaties nodig zijn.

This brochure is also available in English:
[rijksvaccinatieprogramma.nl/brochure-age-4](https://www.rijksvaccinatieprogramma.nl/brochure-age-4)

Dit is een uitgave van:

**Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu**

Postbus 1 | 3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

januari 2023

De zorg voor morgen begint vandaag